

AMME
ALACAKLARI VE
SİGORTA HUKUKU
KAPSAMINDA
**6111 SAYILI
TORBA KANUN
HÜKÜMLERİ**

Av. Filiz ASKAN

İzmir Barosu üyesi

AMME ALACAKLARI VE SİGORTA HUKUKU KAPSAMINDA 6111 SAYILI TORBA KANUN HÜKÜMLERİ

Bu kanun hukuk tarihimizin görüp görebileceği en torbasal kanundur. Ülkemize has bir kanun yapma tekniği haline getirilen torba şeklinde yani her bir şeyin içine atıldığı aslında yamalı bohça olan kanunların sonuncusudur.

13 Şubat 2011 tarihinde kabul edilerek 25 Şubat 2011 tarihli 27857 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 6111 sayılı Yasa, 'Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına dair Kanun' şeklinde isimlendirilmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere ilk ve öncelikli husus devletin alacağı yeniden ve yeniden ve en geniş kapsamı ile yapılandırılmasıdır. Kanunun bu işlevinin yanı sıra özellikle yeni sayılabilecek 5510 sayılı SSGSSK'da var olan uygulamayla anlaşılan eksikliklerin giderilmesi amaçlanmıştır.

Kanunun sistematığı kapsam ve tanımlar ile başlamakta, alacaklı kurumların kanun kapsamındaki alacaklarının tahsilatının hızlandırılması, matrah ve vergi artırımları, stok beyanlarından sonra özel olarak SGK alacaklarının tahsilatı ve çeşitli kanunlardaki hükümler ile devam edip klasik şekilde ortak ve son hükümlerle sonlanmaktadır. Anlatımımız/yazımız konusu bu sistematığe dayalı olarak sürecektir.

Kanun kapsam olarak öncelikle tarih belirlemiş ve 31 Aralık 2010 tarihi (bu tarih dahil) baz alınarak, bütün kanun boyunca hemen her maddede tekrarlanmıştır.

Yasanın kapsamı

Asıl olarak alacakların yapılandırılması amaçlandığından, Kamu Alacaklarının belirlendiği 6183 sayılı Amme Alacaklarını Tahsil Usulü Hakkındaki Kanunda bulunan alacaklar otomatikman genel kapsamı belirlemektedir.

- **213 sayılı VUK yarasından;** beyana dayanan ve tahakkuk etmiş olan vergi, vergi cezaları, gecikme faizleri ile zamlarını ve yapılmış olan tespitlere ilişkin vergi aslına bağlı olmayan vergi cezaları,
- Çeşitli kanunlardaki idari para cezaları,
- Yukarıda belirtilenler dışında kalıp Maliye Bakanlığı'nca 6183 sayılı AA-TUHK uyarınca tahsil olunan asli ve fer'i amme alacakları (tapu harçları, karar ve ilam harcı gibi), bu maddenin kapsama konulması amme alacaklarının belirlenmesinde güçlük yaşanmaması, en azından en genel kamu alacaklısı olan Maliye Bakanlığı'nın bu tür alacaklarının belirtilmesi amacını taşır.
- 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve Gümrük Müsteşarlığına bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen gümrük vergileri, idari para cezaları, faizler, zamlar ve gecikme zammı alacakları,
- **SGK'ya** bağlı tahsil daireleri tarafından tahakkuk ettiği halde ödenme-

miş olan; sigortalılık statülerinden kaynaklanan 2010 yılı Kasım ayı ve önceki aylara ilişkin sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

– 2010 yılı Kasım ayı ve önceki aylara ilişkin isteğe bağlı sigorta primleri ve topluluk sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

– 30.11.2010 tarihine kadar bitirilmiş olan özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin yapılan ön değerlendirme, araştırma veya tespit sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

– 31.12.2010 tarihine kadar işlenen fiillere ilişkin olup ilgili kanunları uyarınca uygulanan idari para cezaları ile bunlara bağlı gecikme cezası ve gecikme zammı alacakları,

– 2010 yılı Kasım ayı ve önceki aylara ilişkin; damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı ile bunlara bağlı gecikme zammı alacakları,

- **İl özel idarelerinin** 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen idari para cezaları ve 3213 sayılı kanuna istinaden alınan özel idare payı hariç,

vadesi 31.12.2010 tarihinden önce olduğu halde, hala ödenmemiş bulunan asli ve fer'i amme alacakları,

- **Belediyelerin;** 213 sayılı Kanun kapsamına giren, beyana dayanan vergilerde 31.12.2010 tarihine kadar verilmesi gereken beyannamelere ilişkin ve bunlara bağlı vergi cezaları, gecikme faizleri, gecikme zamları, bunların dışında kalan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen ve 31.12.2010 tarihinden önce vadeli idari para cezaları ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 97. maddesine ödenmesi gereken paylar hariç ilan, reklam ve haberleşme vergileri.
 - **İSKİ Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun** kapsamında 31.12.2010'dan önce vadeli, su ve atık su bedeli alacakları,
 - Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan emtia, makine, teçhizat, demirbaşlar ile işletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, kasa mevcudu ve ortaklardan alacaklar beyanı şeklinde belirlenmiştir.
- Bu kısımda ayrıca vergi, gümrük vergisi, tefe/üfe kavramları; beyanname de tabirler şeklinde açıklanmıştır.
- Kanunun 17. maddesi ile **diğer alacaklar denilerek çeşitli kurum ve kuruluşların** alacakları hakkında yapılan düzenlemelere yer verilmiş olup bunlar da kapsam içinde değerlendirilmek üzere aşağıda belirtilmiştir. Şöyle ki;
- **TEDAŞ'** in elektrik tüketiminden kaynaklanan alacaklar, 3096 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren dağıtım şirketlerinin EPDK'dan lisans almadan önceki dönemi içeren elektrik tüketimine ilişkin alacaklarda,
 - **KOSGEB** tarafından 31.12.2010'dan önce kullanılan ve uygunsuzluğu tespit edilmiş bulunan ve bu tarih itibarıyla geri ödemeleri ihlal edilmiş desteklerden kaynaklanan alacaklarda,
 - 4562 sayılı OSB Kanunu hükümlerine göre, OSB sınırları içinde faaliyet gösteren katılımcılara ilişkin 31.12.2010 tarihine kadarki, elektrik, su, doğalgaz, alacakları ile yönetim

aidatları alacaklarına ait alacaklarda 2'şer aylık azami 12 taksit halinde, **alacak asıllarının tamamının tahsil edilmesi ve gecikme cezası, gecikme zammı, gecikme faizi gibi fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilmesi öngörülmektedir**

- 3093 sayılı **TRT** Kurumu Gelirleri Kanunu uyarınca, elektrik enerjisi satış bedeli payı ve bandrol ücretlerine ilişkin alacakların takip masraflarıyla birlikte %25'inin ödenmesi halinde bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve faizin tamamı ile, idari para cezalarının kalan %75'inin tahsilinden vazgeçilir.
 - 5174 sayılı **TOBB** ve Odalar ve Borsalar Kanunu hükümleri ve ayrıca Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birlikleri üyelerinin aidat borçları ve ihracatçı birliklerine olan borçları, kuruluş kanunları uyarınca Esnaf Odaları Federasyon vb borçları, çeşitli meslek örgütlerine (Serbest Muhabeciler Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları, Baro kesenekleri) ödenmesi gereken ancak ödenmeyen aidat borç asıllarının bu Kanunun yayımından itibaren altı ay içinde veya Kanunun yayımından önce kısmen veya tamamen ödenmesi halinde, ödenmiş olan bu borçlara uygulanan gecikme zamlarının tahsilinden vazgeçilecektir.
 - 351 sayılı **Yüksek Öğretim ve Kredi Yurtlar Kurumu** Kanunu uyarınca tahsis edilen öğrenim kredilerinin, geri ödeme taahhüdünün yerine getirilmemesinden kaynaklanan alacaklarına ilişkin yapılandırma da, belirtilen şartlar çerçevesinde ihya edilmektedir.
 - Vakıflar Genel Müdürlüğü ile mazbut vakıflara ait taşınmazların kiralanması işlemlerinden kaynaklanan alacaklarda 2011 yılı Nisan ayının sonuna kadar Vakıflar Genel Müdürlüğüne başvurulması ve 3 ay içinde peşin veya taksitle ödeme talep edilmesi halinde azami 12 ay içinde eşit taksitler halinde kanuni faizi ile birlikte ödenmek üzere taksitlendirme yapılabilir.
- Kanunun 17. maddesi ile tahsil gücü çekilen ve tahsil takip masrafı, asıl borç miktarıyla aynı veya daha fazla miktarda olan alacakların tahsilinden vazgeçilmesi öngörülmüştür.

Bu alacaklara ilişkin olarak;

- 120, 00.- TL'nin altında idari para cezası ve ilgiliye tebliği gereken ve 12, 00.- TL ve altında kalan geçiş ücretlerinin tahsilinden vazgeçilir. Belediyeler tarafından kesilen, belediyelerin bütçesine gelir kaydı gereken ve 145, 00.-TL'nin altında kalan idari para cezaları tebliğ edilmez. Tebliğ edilenlerin ve bunların fer'ilerinin tahsilinden vazgeçilmesi.
- Maliye Bakanlığına ve Gümrük Müsteşarlığı'na bağlı tahsil dairelerince takip edilen, tutarı 50, 00.- TL'yi aşmayan asli alacakların ve bunlara bağlı fer'i alacakların ve asli ödenmiş fer'i alacaklardan tutarı 100, 00.- TL'yi aşmayanların tahsilinden vazgeçilmesi.

Ödenmemiş sigorta primi, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası asılları toplamı 50, 00.- TL'yi aşmayan ve bunlara bağlı fer'i alacaklardan tutarı 100, 00.- TL'yi aşmayanların tahsilinden vazgeçilmesi düzenlenmiştir.

17. madde tasarıdan sonra kabul sürecinde değiştirilerek 32 adet alt maddeye ayrılmıştır. Diğer alacaklar ve çeşitli hükümler başlıklı bu maddeye eklemelerin, unutulmuş olan diğer kamu alacaklarının affa dahil edilmesi amacıyla yapıldığı düşünülebilir.

İl özel idarelerinin, belediyelerin ve KİT'lerin de bu kanun kapsamındaki kira alacakları dahil edildiği gibi bunların borç tutarlarının düşürülmesi ve ödenebilecek hale getirilmesi de sağlanmıştır.

Uluslararası **İmar ve Kalkınma Bankası** kredilerine ilişkin sözleşme borçları da affa dahil edilmiştir.

- SGK, Kamu İktisadi Teşebbüsleri, il özel idareleri, belediyeler ve vakıflar genel müdürlüğüne ait kira alacaklarının tamamı ile bunlara bağlı fer'ilerinin TEFE/ÜFE aylık oranına göre hesaplanarak elde edilen tutarın, kanunun yayımlanmasını takip eden 3. aydan başlamak üzere 2'şer aylık olarak, azami 18 taksitte tamamen ödenmesi şartıyla fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu yapılandırmayı yapmaya, kuruluşların yönetim organları yetkilidir.

- Yukarıda belirttiğimiz ve yazımız boyunca sık sık değineceğimiz TEFE/ÜFE oranları tebliğde gösterilmiştir¹.
- İşveren ve üçüncü şahısların, iş kazası, malüllük, adi malüllük, meslek hastalığı ve ölüm halleri ile genel sağlık sigortalısına ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere ödemekle yükümlü oldukları her türlü borçları ve faiz başlangıcından kanunun yayımı tarihine kadar geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları uygulanıp hesap edilen tutarın ödenmesi halinde, borçlara uygulanan faizin tahsilinden vazgeçilir.
- Askeri okullardan ve emniyet teşkilatına bağlı okullardan ve devlet hesabına okutulanlardan mecburi hizmet yükümlülüğünü ifa etmeyenlerin, kanunun yayımından önce ödenmemiş tazminat tutarlarının asılları ve uygulanacak faizleri ile TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarından düşük olanı esas alınarak hesaplanacak borç tutarının, kanunun yayımını takip eden 3. aydan başlamak üzere 2'şer aylık olarak 18 eşit taksitte ödenmesi halinde, faiz alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir.
- Kalkınma ajanslarının, il özel idareleri, belediyeler ile sanayi ve ticaret odalarından olan alacak asıllarının tamamı ile fer'i alacaklar yerine TEFE/ÜFE aylık değişim oranı hesaplanarak elde edilen tutarın, kanunun yayımını takip eden 3. aydan itibaren 2'şer aylık olarak 18 eşit taksitte ödenmesi halinde fer'i alacakların tahsilinden vazgeçilir. Bu yapılandırmayı gerçekleştirmeye, bu kuruluşların yönetim organları yetkilidir.

Kanunun ikinci kısmında tahsilâtın hızlandırılmasına ilişkin olarak kesinleşmiş alacaklar ve kesinleşmemiş veya dava safhasında bulunan alacaklar için ayrıma uygun hükümler getirilmiştir.

Kesinleşmiş alacaklar

Bu alacaklar, tahakkuk aşamasında itiraz uğramamış, tahsil aşamasındaki alacaklardır. Tahsilat aşamasında güçlük çekilen kangren haline gelmiş, gecikme zammı ve gecikme faizleri nedeniyle kat kat artmış olup artık ödenebilir olmaksızın çıkan asıl alacaklar bunlardır. Bu konuda idarelerin, tebligatı bir şekilde yap-

mış olsa bile mükellefe ulaşamaması halinde borcun da ödenebilir hale çekilmesiyle borçtan kurtulmaya olanak sağlanmış olacaktır.

Ödenecek Kamu Alacakları	Tahsilinden Vazgeçilecek Alacaklar
<ul style="list-style-type: none"> • Vadesi geldiği halde ödenmemiş veya ödeme süresi henüz geçmemiş bulunan vergilerin tamamı • Bir vergi aslına bağlı olmaksızın (genel ve özel usulsüzlükten kaynaklanan) kesilmiş olan vergi cezaları ile iştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezalarının %50'si • Gümrük vergisi asıllarına bağlı olmaksızın kesilen idari para cezalarının %50'si • Belirtilen amme alacaklarındaki mevcut gecikme zammı ve faizleri yerine Kanunun yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE oranlarına göre hesaplanacak tutarlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Vergi aslına ilişkin kesilen cezaların tamamı • Bir vergi aslına bağlı olmaksızın kesilmiş olan vergi cezalarının kalan %50'si • İştirak, teşvik ve yardım fiilleri nedeniyle kesilen vergi cezalarının kalan %50'si • Gümrük vergisi asıllarına bağlı olmaksızın kesilen idari para cezalarının kalan %50'si • Vergilere ilişkin faiz, gecikme zammı ve gecikme faizleri

Her zaman yapıla geldiği gibi bu Kanun içinde uygulamayı yönlendirmek, kanunun eksik görülen hususlarını açıklığa kavuşturmak için Kanun ile aynı adı taşıyan Tebliğ hazırlanmıştır. Yeri geldikçe tebliğdeki açıklamalara yer vermeye çalışılmış olmakla beraber tebliğlerin kanunun önüne geçmemesi gerektiği eleştirisini de belirtmek durumundayım. Tebliğ, kesinleşmiş alacakları açıklarken, kanunun hiçbir yerinde değinilmeyen ecrimisili de kapsama almıştır.

Tebliğe göre, Kanunun 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında;

- Ecrimisillerin,
- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) alacaklarının,
- Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu (DFIF) alacaklarının düzenlendiğini belirtmiştir.

Bu konuda ecrimisile kaynaklık eden, 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75. maddesi ile düzenlenmiş olup, 6183 sayılı Kanuna göre tahsili öngörülen ecrimisiller Kanunun 2. maddesi kapsamında yapılandırılabilir. Bu ecrimisil alacaklarının vadesi 31 Aralık 2010 tarihinden (bu tarih dahil) önce olması ve 6111 sayılı Kanunun yayımlandığı tarih itibarıyla tahsil ödenmemiş olması gerektiğine işaret edilmiştir.

4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun kapsamında olup vergi dairelerine takip için intikal etmiş olan amme alacakları da 6111 sayılı Kanunun 2. maddesi kapsamında yapılandırılacağı tebliğ ile düzenlenmiştir.

Kesinleşmiş SGK alacakları

Kesinleşmiş alacaklar içinde SGK alacaklarının büyük bir yer tutması nedeniyle Kanunun 12. maddesinde ayrı bir düzenleme yapılmıştır.

- Kanunun yayımından önce tahakkuk ettiği halde, ödenmemiş olan;
- Sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi,
- Damga vergisi, özel işlem vergisi ve eğitime katkı payı kaynaklı borç asılları ile bu alacaklara TEFE/ÜFE aylık değişim oranları uygulanarak hesaplanacak tutarın belirtilen süre ve şekilde ödenmesi halinde, fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.
- Yaşlılık, emekli aylığı veya malüllük aylığı bağlandıktan sonra, sigortalı sayılmasını gerektirir nitelikte çalışması nedeniyle sosyal güvenlik destek primi ödemesi gerekenlerden, ka-

¹ www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuat/6111formlar/6111serno1ek3.doc

nunun yayım tarihinden itibaren iki ay içinde tescili yapılmış olanların, destek primi asılları ile geçen süre için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları uygulanarak hesaplanacak tutarın, belirtilen süre ve şekilde ödenmesi halinde, fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

- İşverene tebliğ edildiği halde Kanunun yayımı itibarıyla ödenmemiş olan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi asılları ile fer'i alacaklar için TEFE/ÜFE aylık değişim oranları uygulanarak hesap edilecek tutar ve gecikme zammının tamamının, ikişer aylık dönemler halinde on iki eşit taksitte ödenmesi şartıyla, bu alacaklara uygulanan fer'i alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu hükümden yararlanmak isteyen borçluların, belirtilen şartları yerine getirmelerinin yanı sıra dava açmama, açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. Borçlular, bir takvim yılında ikiden fazla taksidi vadesinde ödememezlerse, kalan taksitleri ödeme haklarını kaybederler.

- 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu, daha sonra 4849 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile 5811 sayılı Bazı Varlıkların Milli Ekonomiye Kazandırılması Hakkında Kanun, oluşturulan taksitlerini vadesinde ödemeyip yeniden yapılandırma haklarını kaybetmiş olan borçlulardan;

12 taksitli yapılandırmada 4 taksitten fazla taksidin,

24 taksitli yapılandırmada 8 taksitten fazla taksidin,

ödenmemesi halinde, kanun yayımını takip eden ikinci ayın sonuna kadar yazılı olarak başvurmaları halinde bozulmuş olan yapılandırma anlaşmaları ihya edilir.

İhya edilen borçlarda, anlaşmanın bozulduğu tarihten kanunun yayımına kadar ki sürede yapılan ödemeler borca mahsup edilir.

İhya ve mahsup işlemleri sonrasında, eksik ödenen veya hiç ödenmeyen taksitlerin tamamının, vade tarihinden ödeme yapılacağı tarihe kadar her ay için hesaplanacak faiz tutarıyla birlikte başvuru tarihinden itibaren 3. ayın sonuna kadar ödenmesi halinde yeniden yapılandırma hükümlerinden yararlanır. Aksi halde yeniden yapılandırma hakkı kaybedilip, yapılandırma işlemleri iptal edilir.

Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların prim borçları nedeniyle sigortalılık süreleri durdurulmuş ve ihya edilmiş olanların kendileri veya hak sahipleri, sürenin ihyası amacıyla, kanunun yayımından itibaren iki ay içinde yazılı olarak başvurarak, durdurulan süreler için kanunun yayımından itibaren 5 ay içinde ödeyecekleri prim tutarıyla, süreler durdurulmamış gibi değerlendirilerek hesaplanmasını talep edebilirler.

5510 sayılı Kanununun 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bulunan sigortalılar, bu Kanun kapsamındaki borçlarını yapılandırmaları halinde, yapılandırılan borç haricinde altmış günden fazla prim ve prime ilişkin borçlarının bulunmaması veya altmış günden fazla prim ve prime ilişkin borçları bulunmakla birlikte bu borçlarını ilgili kanunlara göre taksitlendirmiş veya yapılandırmış olup ödeme yükümlülüklerini de yerine getiriyor olmaları kaydıyla, bu Kanuna göre yapılandırılan borçlarının bir taksitini tam olarak ödemelerinden itibaren hak sahipleri de dahil genel sağlık sigortasından yararlanmaya başlatılması öngörülmüştür.

Kesinleşmemiş alacaklar

Tebliğe göre, bu vergiler henüz tahakkuk etmemiş olduğundan, madde hükümünden yararlanmak üzere başvuruda bulunulması halinde, dava konusu yapılmış olan vergiler için, ilk tarhiyat tutarı-

na göre ihbarnamenin tebliğ edildiği tarih esas alınarak dava açma süresinin son günü itibarıyla (dava açmama koşul olduğundan) tahakkuk işlemi yerine getirilecek, bu tarihten itibaren 1 ay sonrası ise vade tarihi olacaktır.

Dava açılmış ya da dava açma süresi henüz geçmemiş olan vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tahakkuklarda,

- Vergi/gümrük vergisi aslının %50'si
- Asla bağlı olmayan cezaların %25'i
- Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar, tahsil edilecektir. Bunların haricindeki diğer alacakların tahsilinden ise vazgeçilmiştir.

Bu madde ile dava sürecinin ve sonucunun riski yüklenilmeden verginin yarısı ile zaten çok zaman geçmediğinden büyük bir rakama çıkmayan faiz, gecikme zammı ve gecikme faizi yerine TEFE/ÜFE değişim oranı gibi azaltılmış bir veri kullanılarak elde edilmiş bir faizin ödenmesi öngörülmüştür. Bu durumda yaklaşık olarak ulaşılan borç rakamı ? oranında düşürülmüş olmaktadır. Bu durum da, kamu borcunu ödenebilir seviyelere düşürdüğünden büyük oranda bir 'mükellef-idare' anlaşmasına, var olan çatışma yerine barışa bırakma sonucuna ulaşılmasına katkıda bulunacaktır düşüncesindeyiz.

İtiraz ve temyiz süreleri geçmemiş ya da itiraz ve temyiz yoluna başvurulmuş ya da karar düzeltme talep süresi geçmemiş veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olan vergi tarhiyatları ile gümrük vergilerine ilişkin tarhiyatlarda:

	Tahsil edilecek miktar
Terkine ilişkin kararda	<ul style="list-style-type: none"> ➢ İlk tarhiyata/tahakkuka esas alınan vergi/gümrük vergilerinin %20'si, ➢ Asla bağlı olmayan cezaların %10'u ➢ Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar
Tasdik veya tadilen tasdike ilişkin kararda	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Tasdik edilen vergi/gümrük vergisi aslının tamamı ➢ Asla bağlı olmayan cezaların %25'i ➢ Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar
Bozmaya ilişkin kararda	<ul style="list-style-type: none"> ➢ Vergi/gümrük vergisi aslının %50'si ➢ Asla bağlı olmayan cezaların %25'i • Faiz, gecikme faizi ve gecikme zammı yerine TEFE/ÜFE esas alınarak hesaplanacak tutar

Kısmen onama/Kısmen bozmaya ilişkin kararda	Kısmen onama halinde	Kısmen bozma halinde
	Tasdike ilişkin yukarıda belirtilen hususlar,	Bozmaya ilişkin yukarıda belirtilen hususlar,
Uygulanacaktır.		

İnceleme ve Tarhiyat Aşamasındaki İşlemler

İnceleme ve tarhiyat aşamasındaki işlemler özel olarak belirtilmiş, mükellefi henüz en kötüyü görmeden önce matrah artırımına sevk etmeyi amaçlayan bir madde ihdas edilmiştir.

Vergi incelemesine başlama kavramı nedir? İncelemeye başlanıldığı hususunun bir tutanağa bağlanması veya mükellefin, inceleme yapılması amacıyla yazı ile davet edilmesi, kanuni defter ve belgeleri isteme yazısının tebliğ edilmiş olması veya bu defter ve belgelerin incelenmek üzere vergi incelemesine yetkili olanlara ibraz edilmesi ve son olarak da matrah tesisine yönelik tutanak düzenlenmesi hallerini kapsar.

İncelemeye başlanması halinde, Kanunun matrah ve vergi artırımına ilişkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tarh ve tahakkuk işlemlerine devam edilir.

- Bu işlemlerin tamamlanmasından sonra tarh edilen vergilerin %50'si ile
- Vergi aslına bağlı olmayan cezalarda, cezanın %25'i,
- ştirak nedeniyle kesilecek vergi ziyat cezalarında, cezanın %25'i

- Gecikme faizi yerine Kanun'un yayımlandığı tarihe kadar TEFE/ÜFE oranı esas alınarak hesap edilecek tutar ve Kanunun yayımlandığı tarihten sonra ihbarnamenin tebliği üzerine belirlenen dava açma süresinin bitim tarihine kadar hesaplanacak gecikme faizinin tamamı tahsil edilecek olup bunların dışında yer alan alacakların tahsilinden vazgeçilmiştir.

Pişmanlık ya da mükellefin beyanı ile yapılan işlemler

6111 sayılı Yasanın 5. maddesi uyarınca

Pişmanlık ve islah ile beyan edilen matrahlar için VUK. m. 371 hükmüne göre vergi ziyat cezası ve aynı kanunun 30. maddesinde re'sen düzenlenen beyannameler üzerinden tarh ve tahakkuk ettirilen pişmanlık zammının TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre hesap edilmesi sonucu ortaya çıkan tutarın ödenmesi halinde, pişmanlık zammı ve vergi cezalarının tümünün tahsilinden,

Gümrük kanunu ve ilgili diğer kanunlara göre yükümlü tarafından beyan edilmeyen aykırılıkların ilgili gümrük dairesine bildirilmesi durumunda gümrük vergilerinin asıl ve faizlerinin TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre hesap edilmesi sonucu ortaya çıkan tutarın ödenmesi halinde faizlerin ve idari para ceza-

larının tamamının tahsilinden,

2010 yılı ve önceki dönemlere ilişkin emlak vergisi bildiriminde bulunmayan veya eksik tahakkuk eden yükümlülerce bildirimde bulunulması ve tahakkuk eden vergi ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı paylarının tamamı, gecikme faizleri ve vergi cezalarının TEFE/ÜFE aylık değişim oranlarına göre hesap edilmesi sonucu ortaya çıkan tutarın ödenmesi halinde, bu alacaklara bağlı gecikme zammı, gecikme faizi ve vergi cezalarının tahsilinden vazgeçilir.

Gelir Vergisi Kanununun 64. maddesiyle ile sayılan diğer ücret mükelleflerinin 2011 Mart ayı sonuna kadar Vergi Dairelerine başvurarak 2011 yılına ilişkin gelir vergilerini tarh ettirmeleri ve karneye işletmeleri kaydıyla önceki dönemlere ilişkin herhangi bir vergi ve ceza ödemesi aranmayacaktır.

Bu maddenin işletilmesi ile idarenin tespit edemeyeceği / bu güne dek tespit edemediği kamu borçlarının, bizzat bu borcun yükümlüsü tarafından beyan edilmesi teşvik edilmektedir. Bu hüküm ile özellikle vergilerin Vergi Usul Kanunu uyarınca sadece pişmanlık ile beyan edilebilmesi nedeni ile bu maddeler uyarınca alınması gerekli pişmanlık zammından da vazgeçilerek bu beyan cazip hale getirilmektedir.

Matrah ve vergi artırımına ilişkin konular

Kanun, daha önceki Vergi Barışı Yasalarında olduğu gibi, matrah artırımını maddeler halinde; Gelir ve Kurumlar Vergisi, KDV ve Stopaj Vergisi, olarak ayırmıştır. Buna göre aşağıdaki tablo uyarınca;

YIL	Matrah Artırımı				Ödenecek Vergi	Vergi Arttırımı	
	Kurumlar Vergisi		Gelir Vergisi			KDV (yıllık KDV üzerinden)	Gelir Stopaj Vergisinde (yıllık gayrisafi ücret üzerinden)
	Mükellef Beyanı	Asgari Matrah Artırımı	Mükellef Beyanı	Asgari Matrah Artırımı			
2006	%30	19.110TL	%30	9.550TL	%20	%3	%5
2007	%25	20.650TL	%25	10.320TL		%2,5	%4
2008	%20	22.440TL	%20	11.220TL		%2	%3
2009	%15	24.460TL	%15	12.230TL		%1,5	%2

Beyannamelerini süresinde veren, tahakkuk eden vergisini ödeyen bu kanunun 2 ve 3. maddesinden yararlanmayan yani daha önceden ihtilafı olmayan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri %15 olarak indirimli ödeme yapacaklardır.

Gelir ve Kurumlar Vergisi için özellik arz eden durumlar şunlardır:

Yıllık gelir vergisi beyannamesinde matrah beyan etmiş olan mükellefler için ilgili yıl vergi matrahının yukarıda verilen oranlarla hesaplanması gerekmektedir. Bu çıkan rakam ya da asgari matrahtan hangisi yüksekse, onun üzerinden matrah artırımını yapar.

Verdikleri yıllık gelir vergisi beyannamesinde birden fazla gelir unsuru bulunan mükellefler, matrah artırımlarını yıllık beyannamelerinde yer alan toplam matrah üzerinden yapacaklar, gelir unsurlarının bir kısmı itibarıyla artırımda bulunmayacaklardır. Vergi mükellefi olup beyannamede zarar beyan etmiş veya hiç beyanname vermemiş mükellefler ile faaliyette bulunduğu ve gelir elde ettiği tespit edilen mükellefiyet tesis ettirmemiş olanlar ise ayrı bir şekilde değerlendirilmiştir. Bunlar matrahlarını yukarıda belirtilen oranlardan az olmamak üzere artıracaklardır.

Tebliğ ile bu konuda çeşitli kazanç unsurlarına göre hesaplama şekilleri ve matrahlar belirlenmiştir. 2006, 2007 ve 2008 yıllarında vermiş oldukları kurumlar vergisi beyannamelerinde kurumlar vergisine tabi matrah beyan eden, matrah beyan etmeyen veya zarar beyan eden mükelleflerin, bu dönemlere ilişkin olarak 193 sayılı Kanunun geçici 61'inci maddesine göre, vergi tevkifatına tabi kazançları ile ilgili olarak vergi artırımını veya matrah beyanında bulunabilmeleri için, Tebliğde belirtilen şekilde kurumlar vergisi matrahlarını da artırmaları zorunludur.

Matrah artırımında bulunulan yıllara ait olup indirim konusu yapılamamış geçmiş yıl zararlarının yarısı, 2010 ve müteakip yıl karlarından mahsup edilebilecek, diğer bölümü ise mahsup edilemeyecektir.

Mükelleflerin artırıma esas alınan ilgili yılların vergilendirme dönemlerinin tamamı için artırımda bulunmaları gerekmektedir.

Burada en az üç döneme ait KDV beyannamesi vermiş olanlar için hesaplanan toplam KDV tutarı, beyanname verilen

dönem sayısına bölünerek ortalaması bulunacaktır. Bu kapsamdaki mükelleflerin, KDV artırım imkânından yararlanmaları için gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Hiç beyanname vermemiş veya en fazla iki dönemde beyanname vermiş olanlar için hesaplanan toplam KDV tutarı, beyanname verilen dönem sayısına değil, vergilendirme dönemini kapsayan ayların tamamına bölünerek ortalaması bulunacaktır. Bu kapsamdaki mükellefler KDV artırım hükümlerinden yararlanabilmek için, ilgili yıla ilişkin olarak gelir veya kurumlar vergisi yönünden matrah artırımında bulunmak zorundadırlar.

Artırımda bulunulan yılları izleyen dönemlerde yapılacak vergi incelemelerine ilişkin olarak; artırımda bulunulan dönemler için 'Sonraki Dönemlere Devreden KDV' yönünden vergi incelemesi yapılabilecektir. Bu incelemelerde artırımda bulunulan dönemler için tarhiyat önerilemeyecek, elde edilen bulgular artırımda bulunulmayan dönemlerdeki tarhiyatlar için kullanılabilir.

Artırımda bulunulan dönemler için iade hakkı doğuran işlemlerden ya da ihraç kaydıyla teslimlerden doğan iade ve terkin taleplerine ilişkin olarak vergi incelemesi yapılabilecektir. İnceleme sonunda artırımda bulunulan dönemler için terkin ve iade işlemleri ile sınırlı olmak üzere tarhiyat yapılabilecektir.

Vergi tevkifatını Gelir Vergisi Kanunu 94. madde ve 5520 Kurumlar Vergisi Kanunu 15. maddesi itibarıyla; kamu idare ve müesseseleri, iktisadi kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler ile beyanname vermekle yükümlü serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını tespit eden çiftçiler yapmakla sorumlu bulunmaktadır.

Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesi vermek mecburiyetinde olan gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri ile katma değer vergisi mükellefleri 2006-2009 takvim yılları için 6111 sayılı Kanunun 6, 7, 8 ve 9. maddelerine göre matrah ve vergi artırımından yararlanabileceklerdir.

Aynı şekilde,

- Hizmet erbabına ödenen ücretlerden,

- Serbest meslek ödemelerinden,
- Yıllara ilişkin inşaat ve onarım işlerine ait ödemelerden,
- Kira ödemelerinden,
- Çiftçilerden satın alınan zirai mahsuller ve hizmetler için yapılan ödemelerden,
- Esnaf muaflığından yararlananlara yapılan ödemelerden,

yukarıda saydığımız gelir veya kurumlar vergisi tevkifatı yapmakla sorumlu olanlar da bu ödemelerine ilişkin olarak bu yılları içerecek şekilde vergi artırımında bulunabileceklerdir.

Bu maddeden, daha çok ücretlere ilişkin olarak yararlanılabilecektir. Özellikle de spor kulüpleri ve Türkiye Jokey Kulübü bu hükümden yararlanabileceklerdir. Sporculara ödenmekte olan transfer ücretlerinin reel olarak kayda alınması amaçlanmıştır.

Stopaja ilişkin beyanname verme sistemi KDV'yle paralellik göstermektedir. Tekrardan kaçınmak için yukarıda belirttiğimiz hususları yinelemiyoruz.

Kira geliri için de, tutarı ne olursa olsun kira gelirini bildirmeyen mükellefler bilanço esasının 1/5'i oranında ödemede bulunursa, mükellef hakkında hiç bir işlem yapılamayacak.

Takdir komisyonlarına sevk edilmiş veya haklarında vergi incelemesine başlanılmış mükellefler, af kapsamına giren dönemler için inceleme başlatılmış olması artırıma engel değildir.

Bu mükellefler hakkında vergi incelemesi ile takdir işlemlerine göre tarhiyat yapılabilmesi için, aşağıda belirtilen hususlara uyulması gerekmektedir.

Kanunun yayımlandığı tarihten önce başlanılmış olan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerinin, Kanunun yayımlandığı ayı izleyen ayın başından itibaren 1 ay içerisinde sonuçlandırılması şarttır. Bu süre içerisinde sonuçlandırılmayan vergi incelemeleri ile takdir işlemlerine devam edilmeyecek, bulunduğu safhada bırakılacaktır. Mükellefler sadece artırılan matrahlar üzerinden hesaplanan veya artırılan vergileri ödeyeceklerdir.

İnceleme sonucunda matrah farkı tespit edilirse bu matrah farkı ile artırılan matrahlar birlikte değerlendirilecektir.

Mükellefin ilgili yıllarda artırılan matrah tutarlarının, vergi incelemeleri veya takdir komisyonu kararlarına göre o yıl için

belirlenen matrah farkından fazla veya bu tutar kadar olması durumunda mükellef hakkında ayrıca vergi incelemeleri ve takdir komisyonu kararlarına göre vergi tarhiyatı yapılmaz ve ceza uygulanmaz.

Vergi incelemeleri ve takdir sonucu belirlenen tarhiyata konu matrah farkının, mükellefin ilgili yıl için artırdığı matrah tutarından fazla olması halinde, aradaki fark kadar matrah farkı üzerinden mükellef hakkında gerekli vergi tarhiyatı yapılacak ve ceza uygulanacaktır. Mükellef, bu fark üzerinden tarh edilen vergiler ile uygulanan gecikme faizi ve cezalar için Kanunun 4. maddesi hükmünden yararlanarak ödemede bulunabilecektir.

Matrah veya vergi artırımı yaptıkları dönemlere ilişkin olarak kanuni süresinde beyanname verilmemesi nedeniyle 213 sayılı Kanunun usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezalarına ilişkin hükümleri uygulanmaz. Gelir veya kurumlar vergisi ile gelir (stopaj) ve kurumlar (stopaj) vergisinde artırım hükümlerinden yararlanılması durumunda, hesaplanan gelir veya kurumlar vergisi için herhangi bir istisna ve indirim uygulanması söz konusu olmayacaktır.

Adi ortaklıklar ve kolektif şirketlerde ortaklar, komandit şirketlerde komandite ortaklar ile adi komandit şirketlerde komanditer ortaklar da anılan yıllar için matrah ve vergi artırımından yararlanabileceklerdir.

Matrah artırımı yapılan yıllar için mahiyeti itibariyle sahte belge kullanma, içeriği itibariyle yanıltıcı belge düzenleme ve kullanma ile ilgili işlem yapılmayacaktır. Bu cezai nitelikte affın sözkonusu olması matrah artırımına başvuruyu çoğaltacaktır.

Matrah artırımı gider veya maliyet unsuru olarak kabul edilmez; indirim, mahsup ve iade konusu yapılmaz. Geçici vergi hesaplanmaz ve tahsil olunmaz. Defter ve belgelerin muhafaza ve ibrazına ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Mükellefin vergi incelemesinin, Kanunun Resmi Gazetede yayımını takip eden ayın sonuna kadar bitirilip raporun vergi dairesine intikali düzenleniyordur.

Tebliğ ile belirtildiği üzere, son başvuru tarihi en geç 2 Mayıs 2011 günü mesai saatinin bitimini olarak düzenlenmiştir.

Stok beyanı ve kayıtların düzeltilmesi (stok veya kasa düzeltilmesi)

İşletmede fiilen mevcut olmadığı halde kayıtlarında yer alan (belgesiz satış) emtia ve demirbaşların düzeltilmesi imkânı sağlanmaktadır. Ancak, bu türden düzeltmeler için her türlü vergisel yükümlülüğün (GK, KV, KDV vs) yerine getirilmesi öngörülmektedir.

STOK BEYANI

DURUM	YAPILACAK İŞLEM VE HESAP EDİLECEK VERGİ
İşletmede mevcut olduğu halde kayıtlarda yer almayan emtia, makine, teçhizat ve demirbaşlar	<ul style="list-style-type: none"> ➤ İktisadi kıymetler, mükelleflerin kendileri veya bağlı oldukları meslek kuruluşlarınınca tespit edilecek rayiç bedel ile ve kanunun yayımından itibaren üçüncü ayın sonuna kadar (31.05.2011) bir envanter listesi (Tebliğ Eki 20-B) ile vergi dairesine bildirilir ve defterlere kaydedilir. ➤ Genel orana tabi mal ve demirbaşlar için %10, indirimli orana tabi diğer mal ve demirbaşlar için malın tabi olduğu oranın yarısı ödenir. ➤ Bilanço esasına göre defter tutan mükellefler kaydettikleri iktisadi kıymetler için özel karşılık hesabı açarlar. Bu karşılığın ortaklara dağıtılması veya işletmenin tasfiye edilmesi halinde sermayenin unsuru mal ve demirbaşlar envantere kaydedilir ve ayrılan karşılık birikmiş amortisman olarak kabul edilir. ➤ Özel Tüketim Vergisi konusuna giren malların bu maddede kapsamında beyan edilmesi ancak alış belgelerinin sunulmaması durumunda, beyan tarihinde geçerli emsal ve miktarı üzerinden ÖTV ayrı bir beyanname ile beyan edilerek ve beyanname süresi içinde ödenmesi durumunda ÖTVK m. 4/3 hükmü uygulanmaz ve vergi ziyai cezası kesilmez.
Kayıtlarda yer aldığı halde işletmede bulunmayan mallar	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mükellefler, tespit edilen gayri safi kar oranını dikkate alarak fatura düzenleyip, her türlü vergisel yükümlülüklerini yerine getirerek işletmelerinde mevcut olmayan malları kayıtlarından çıkarabilirler. ➤ Aynı nev-i'den mallara ilişkin gayrisafi kar oranı tespit edilemiyorsa, bağlı olunan meslek odasınınca belirlenen oran dikkate alınır. ➤ Geçmişe yönelik vergi cezası ve gecikme faizi uygulanmaz
31.12.2009 tarihi itibariyle bilançolarında görülmekle birlikte, işletmede bulunmayan kasa mevcutları	Vergi dairesine beyan edilerek kayıtlar düzeltilir ve düzeltilen tutarın %10'u oranında vergi ödenir.
Ortaklardan alacaklar	İşletmenin esas faaliyet konusu dışındaki işlemleri dolayısıyla (ödünç verme ve benzer nedenlerle ortaya çıkan) ortaklarından alacaklı veya borçlu bulunduğu tutarlar arasındaki net alacak tutarlarını bu Kanunun yayımlandığı tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar vergi dairelerine beyan etmek suretiyle kayıtlarını düzeltebilirler. Beyan edilen bu tutar üzerinden hesaplanacak %3 vergi beyanname verme süresi içinde ödenir.

Stok beyannamesinin kanunda belirtilen süre ve şekilde verilmesi halinde; emtia (mal) KDV'si indirilebilecektir. Emtia temini:

- Alım satım işletmelerinde satışa hazır malları,
- İmalatçı işletmelerde ise hammadde, malzeme, yarı mamül ve mamül malları,

ifade etmektedir.

Aynı şekilde inşaat işletmelerinin (yıllara yaygın inşaat onarım işi, kat karşılığı veya kendileri adına inşaat yapıp satanlar) varsa inşa edilen ve emtia niteliğindeki gayrimenkulleri (daire, dükkân vb.) ile üretimde kullandıkları demir, çimento, tuğla gibi ilk madde ve malzemelerini veya yarı mamullerini de bildirmeleri mümkündür.

Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri için bildirimde dahil edilen amortisman tabi iktisadi kıymetler için amortisman ayrılmayacaktır.

Beyan edilerek ödenen ve indirim hesaplarına alınan söz konusu verginin yüklenilen verginin hesabında dikkate alınması ve dolayısıyla iade konusu yapılması mümkün bulunmaktadır.

Başvuru şartları

Kanunun 18. maddesinde başvuru ve ödeme şartları belirtilmiştir. Mükellefler, Kanunun yayımından itibaren ikinci ayın sonuna kadar bağlı oldukları vergi dairesine verecekleri dilekçe ile yeniden yapılandırma hükümlerinden yararlanmak için talepte bulunabilirler. Mükellef, yasa kapsamında yapacağı başvuruları, alacaklı idare veya kuruma yapacaktır. Birden fazla borcun bulunması durumunda, borçlu her bir idareye veya kuruma ayrı ayrı başvurmak zorundadır. Uygulamada başvuru kabul edilmekle birlikte tebliğ çıkmayıp henüz taslak halinde olduğundan ödeme peşin dahi olsa kabul edilmemektedir. Tebliğ, 12.03.2011 tarihli resmi gazetede yayınlanmıştır. (Resmi Gazete no:27872 Mükerrer sayılı "bazı alacakların yeniden yapılandırılması hakkında 6111 sayılı kanunun genel tebliği" adlı tebliğ.) Başvuru belgeleri tebliğ ekinde² mevcuttur.

Mükellefler kanun kapsamına giren toplam borçları için veya talepte oldukları dönem ve türler açısından yeniden yapılandırmadan faydalanabilirler. Ancak motorlu taşıtlar vergisi mükellefleri,

söz konusu taşıtın borçlarının tamamı için başvuruda bulunmak zorundadır.

Mükelleflerin kanundan yararlanması için, mevcut olan amme alacakları hakkında dava açmamış olması veya açılmış olan davalardan vazgeçmiş olması gerekmektedir.

Vergilerin ödenmesi

Kanunun 18. maddesinde belirtildiği üzere, **Maliye Bakanlığı, Gümrük Müsteşarlığı, il özel idareleri, belediyeler, TRT, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. , T. Emlak Bankası A.Ş. , T. Halk Bankası A.Ş. ve TEDAŞ**'in alacaklarında ödenecek tutarların ilk taksiti kanunun yayımını takip eden 3. ayda tebliğ ile belirlenmiştir. Maliye Bakanlığına, il özel idarelerine ve belediyelere bağlı tahsil dairelerine borçlu bulunanların Kanununun 2. maddesi hükmünden yararlanmak istemeleri halinde, 2 Mayıs 2011 tarihi mesai saati bitimine kadar borçlu oldukları tahsil dairelerine başvurmaları gerekmektedir. Madde kapsamında yapılandırılan borçların ilk taksit ödeme süresi içerisinde tamamen ya da ikişer aylık dönemler halinde azami 18 eşit taksitte ödenmesi mümkün olup, ilk taksit ödeme süresi 31 Mayıs 2011 tarihi mesai bitiminde sona ermektedir. SGK alacaklarında ise kanunun yayımını takip eden 4. aydan başlamak üzere ikişer aylık dönemler halinde azami on sekiz eşit taksitte ödenmeleri şarttır.

Borçlular, af paketi kapsamında ortaya çıkacak vergilerin peşin veya taksitle ödenmesi konusunda ise tercih hakkına sahiptir.

Borçlu tarafından, **peşin ödemenin** tercih edilmesi halinde, ödenecek tutarda herhangi bir artırım yapılmayacaktır.

6111 sayılı Kanuna göre başvuruda bulunan ve borçları Kanuna göre taksitlendirilen mükellefler tarafından; istenilmesi halinde ve taksitlendirme ihlal edilmediği sürece bu borçları için vadesi geçmiş borcun bulunmadığına dair yazı verilecektir. Bu husus özellikle kamu borcu olmadığına dair belge istenilen ihalelere katılım koşulunu sağlaması nedeniyle af başvurusunun tercih edilmesini sağlayacaktır.

Ayrıca bu maddeden yararlanılması halinde, 6183 sayılı Kanununun 55'inci maddesi uyarınca alacağın takibi için düzenlenerek tebliğ edilen ödeme emrine karşı açılmış olan davalara konu alacaklar için, ödeme emrine karşı açılmış davalardan da vazgeçildiğinden, 6183 sayılı Kanununun 58'inci maddesi gereğince %10 oranındaki haksız çıkma zammı da talep edilmeyecek, bu da mükellefe artı bir yarar sağlayacaktır.

Kesinleşmiş alacaklara ilişkin hükümlerden, 213 sayılı Kanun ile 6183 sayılı Kanunda yer alan sorumluluk düzenlemeleri nedeniyle mirasçılar, kefiller, şirket ortakları ve kanuni temsilciler gibi amme borçlusu sayılan kişiler sorumlu oldukları tutar dikkate alınarak yararlanabileceklerdir. 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Müşavirlik Kanunu uyarınca mükellefle birlikte borcun ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumluluğu bulunan yeminli mali müşavirlerin de bu madde hükmünden yararlanmaları mümkündür.

Kredi kartıyla son taksiti de içerecek şekilde ödeme yapılması halinde, yapılan ödemelerin ilişkin olduğu motorlu taşıtların satış ve devrine ait ilişik kesme belgesi verilebilecektir. Ödemenin yapıldığı tarihten itibaren, taksit ödeme süresince beyan üzerine tahakkuk eden vergilerin vadesinde ödenme şartı aranılmayacaktır.

Taksitle ödemelerde ise;

- 6 taksit halinde 12 ay içinde yapılacak ödemelerde 1,05
- 9 taksit halinde 18 ay içinde yapılacak ödemelerde 1,07
- 12 taksit halinde 24 ay içinde yapılacak ödemelerde 1,10
- 18 taksit halinde 36 ay içinde yapılacak ödemelerde 1,15 oranında artış katsayısı uygulanır.

Kamu borçlusu olmaları halinde il özel idareleri, belediye ve kamu tüzel kişiliğine sahip olanlar için tutarın, 72 ay içinde 36 eşit taksit; GSGM, TFF ve Türkiye'de faaliyette bulunan spor kulüplerince söz konusu borç tutarının 84 ay içinde azami 42 eşit taksitte ödenmesi kolaylığı getirilmiştir.

² http://www.gib.gov.tr/fileadmin/mevzuat/6111_basvuru_formlari.html

Alacağın kredi kartıyla ödenmesinin uygun görülmesi halinde, kredi kartının kullanıldığı gün esas alınır ve tahsilâta ilişkin makbuz verilir. Ödemenin gününe göre yukarıdaki faiz katsayıları uygulanır. Bankaların başlangıçta sıcak bakmadığı kredi kartıyla ödeme hali için bugünlerde (9 Mart 011'de açıklanan) anlaşma sağlanmıştır.

Mahsuben ödemelerde; ödenecek tutarları ilgili vergi mevzuatı gereği iade alacağından kendi borçlarına mahsuben ödemek isteyen borçluların, başvuru ve/veya taksit süresi içinde ilgili mevzuatın öngördüğü bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak ibraz etmeleri şarttır.

Yukarıda belirtilen şekilde düzenlenen taksitlerden, **bir takvim yılında en çok iki taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi halinde, son taksidi takip eden ayın sonuna kadar** gecikilen her gün için 6183 sayılı Kanun'un 51. maddesi uyarınca hesaplanacak gecikme zammıyla birlikte ödenmesi şartıyla bu kanun hükümlerinden yararlanır. Belirtilen şartlara uyulmadığı takdirde, bu kanun hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir.

5510 ve 4857 sayılı kanunlara ilişkin 23. maddeden 80. maddeye kadar şu hususlarda düzenlemeler yapılmıştır:

Kanunla, genel sağlık sigortalıların kapsamı genişletilmektedir. Buna göre; çıraklar, stajyer öğrenciler, üniversitelerde kısmi zamanlı çalıştırılan öğrenciler, stajyer avukatlar, İŞKUR'un açtığı meslek edindirme kurslarına katılanlar genel sağlık sigortası kapsamında olacağı düzenlenmiştir.

➤ Yasa kapsamı ile kısa çalışma ve kısa çalışma ödeneğinin iyileştirilmesine karar verildi. Yasanın yürürlüğe girmesiyle, genel ekonomik krizle birlikte bölgesel ve sektörel kriz halinde; haftalık çalışma sürelerinin geçici olarak azaltılması ve işyeri faaliyetinin tamamen veya kısmen geçici olarak durdurulması gibi durumlarda işyerinde 3 ayı aşmamak üzere kısa çalışma yapılabilecek ve bu durumda İşsizlik Sigortası Fonundan kısa çalışma ödeneği verilebilecektir. Ödenek, sigortalının son 12 aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük kazancın %60'ı oranında olacak ve yapılacak ödeme asgari ücretin brüt tutarının yüzde

150'sini geçmeyeceği kararlaştırılmış olup, Yasa ile Bakanlar Kurulu, kısa çalışma ödeneğinin süresini 6 aya kadar uzatmaya yetkili kılınmıştır. Uygulamada bu konuda sigortalı işçinin eğitim için olsa dahi kısmi çalışma yapmasına bu hususu aslında tam çalışıp eksik gün gösteriliyor şeklinde nitelendirerek idari para cezası vermekteydi. Bu düzenleme ile ancak gerekli esnekliğin de sağlanabilmesi halinde işleyebilecek bir hüküm olduğunu düşünmekteyiz.

➤ Torba Yasa ile kısmi süreli çalışanlardan ay içindeki eksik günlerini isteğe bağlı sigortaya prim ödeyerek 30 güne tamamlayanlar, istekleri halinde İşsizlik Sigortası Primi ödeyerek, İşsizlik Sigortası haklarından yararlanmalarına olanak sağlanmıştır.

Ancak; işsizlik sigortası primini ait olduğu ayı izleyen ayın sonuna kadar ödemeleri halinde, o aya ait işsizlik sigortası primi ödeme hakkını kaybetmesi olumsuz bir durum olarak kalmıştır.. Böylece madde 73, 4447 İşsizlik Sigortası Kanununun ek-2maddesini düzeltmiş olmaktadır.

➤ Bu kanun ile genel sağlık sigortasına giriş bildirgesi verme zorunluluğu kaldırılmıştır. İşsiz kalanlar ve işsizlerin; SGK tarafından re'sen genel sağlık sigortası kapsamına alınması şeklinde düzenleme getirilmiştir.

Mevcut uygulamaya göre, Türkiye ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen firmalarca, yurtdışındaki işlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçilerinin kısa vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası primi işverençe ödenmektedir. Buna karşılık uzun vadeli sigorta kollarına prim ödemeleri işçi tarafından isteğe bağlı olarak yapılmaktadır.

Diğer isteğe bağlı sigortalılar yüzde 32 oranında prim öderken, bunların genel sağlık sigortası primi işverençe ödendiğinden, isteğe bağlı sigortalıya yüzde 20 oranında prim ödemektirler.

Yasa ile isteğe bağlı prim ödemelerinin 4/A sigortası kapsamında sayılması öngörülmüştür.

➤ 65 yaşın üstündeki tarım sigortalıları için 4/b sigortası olarak adlandırılan sigortanın zorunluluğu kaldırılmak-

tadır. Buna göre tarımsal faaliyette bulunanlardan 65 yaşını dolduranlar, 4/b sigortalısı yapılmaması ve sigortalı olanların sigortalılıktan çıkarılması hususunda talepte bulunabileceklerine ilişkin düzenleme getirilmiştir.

➤ SGK'nın; trafik kazası geçiren her vatanşaya ister sigortalı, ister emekli, isterse sigortasız olsun, sağlık yardımı vereceği, daha sonra da sağlık harcamasını kazaya karışan taşıtın trafik sigortasından alacağı hükme bağlandı. (Kanununun 67. maddesi ile 5510 sayılı kanunun 36. maddesine, 33. maddesi ile 5510 sayılı kanunun 53. maddesine, 59. maddesi ile 2918 sayılı Kanununun 98. maddesine eklemeler yapılmıştır.)

➤ Torba yasa ile kısmi süreli ve çağrı üzerine çalışanlar ile ev hizmetlerinde bir ay içerisinde 30 günden az çalışan sigortalıların, her ay itibarıyla 30 günden eksik günlerine ait genel sağlık sigortası primlerini 30 güne tamamlama yükümlülüğü 1 Ocak 2012 tarihine ertelenmiştir.

Ay içinde 30 günden eksik çalışanlar da, Genel Sağlık Sigortası primini 30 güne tamamlamadan 1 Ocak 2012'ye kadar sağlık yardımı alacaklar, 1 Ocak 2012'den sonra ise, eksik günler için prim ödemedi sağlık yardımı alamayacakları belirtilmiştir.

➤ 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalılar Kanunu'na tabi sigortalılar ile bunların kanunen bakmakla yükümlü olduğu kimseler, genel sağlık sigortası kapsamında sağlık yardımı alacakları gibi diğer haklardan da yararlanmaları kararlaştırılmıştır. (6111 sayılı kanun 48.-49.-50. maddeler)

➤ Türkiye İş Kurumu'nca düzenlenen meslek edindirme, değiştirme ve geliştirme eğitimine katılan kursiyerler, genel sağlık sigortası kapsamına alındı. 4-A sigortalısı sayılacak kursiyerler hakkında, iş kazası ve meslek hastalığı ve genel sağlık sigortası uygulanacağı belirtilmiştir.

Türkiye İş Kurumu'nca düzenlenen meslek edindirme, geliştirme ve değiştirme eğitimlerine katılan bu kursiyerler için, prime esas kazancın alt sınırı (asgari ücret) üstünden "yüzde 1" oranında iş kazası ve meslek hastalığı sigortası "yüzde 12,5'da "ge-

nel sağlık sigortası primi" olmak üzere toplam "yüzde 13,5" oranında prim ödenecektir.

- Yeşil kart sahibinin, sigortalı olarak işe başlaması ve genel sağlık hizmetleri sigortasından yararlanması halinde, kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yeşil kartları askıya alınması düzenlenmiştir.

Bu kişinin genel sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı sona erdiğinde, kendisi ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yeşil kart sahipliği devam ettirilecektir.

- Bilindiği üzere yaşlılık, emekli aylığı ya da malullük aylığı bağlandıktan sonra 4/b(Bağ-Kur) sigortalısı sayılmayı gerektiren;

- Kendi adına ya da ortak işyeri açanlar,

-Limited şirket ortakları,

-Anonim şirket yönetim kurulu üyesi olan ve emekli aylığını kestirmeyenler, emekli aylıklarının belli bir yüzdesini (örneğin; ekim-aralık 2008 aylarında yüzde 12'si, 2009'da yüzde 13'ü, 2010'da yüzde 14'ü, 2011'de yüzde 15'i oranında sosyal güvenlik destek primi(SGDP) ödemek zorundadırlar. 2010 ve önceki yıllarda bu ödemeyi yapmayanlar da yapılandırmadan yararlanabilecekler. Anapara borçlarında indirim yapılmayacak. Ancak faizi enflasyona göre hesaplanan borçlarını 36 ayda ödeme imkânına kavuşturulmuşlardır.

- Bazı kısmi süreli çalışanların sigortalılıkları ek madde 6'da düzenlenmiştir. Yeni ihdas edilen bu hükümlerle ticari taksit, dolmuş ve benzer nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile 4/b'de belirtilen kültür ve turizm bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından 10 günden az çalıştırılan kişilerin sigortalılıkları kendileri tarafından 30 gün üzerinden prim ödemelerine ve malullük, yaşlılık, ölüm, genel sağlık sigortası ve işsizlik sigortası hükümlerinden yararlanmaları sağlanmıştır.
- Madde 45 ile 102. maddede değişikliğe gidilmiş ve idare para cezaları asgari ücretin iki katıken onda biri olmuş ve hiç bildirim yapılmaması halinde asgari ücretin yarı tutarına indi-

rilmiştir. Yine aynı şekilde 5510 sayılı Kanununun 4. maddesinde yer alan, geçici iş göremezlik durumunda, işverenlerden talep edilen bildirimlerin eksik veya geç yapılması halinde sigortalı başına aylık asgari ücretin onda biri, hiç yapılmaması halinde ise asgari ücretin yarısı tutarında idari para cezası uygulanacağı belirtilmiştir.

- 4857 sayılı İş Kanunu 74. maddesine "Kadın işçinin erken doğum yapması halinde ise doğumdan önce kullanmadığı çalıştırılmayacak süreler, doğum sonrası sürelerle eklenmek suretiyle kullanılır." hükmü eklenerek kullanılmayan doğum öncesi iznin kullanılmasına olanak sağlanmıştır.

- Meslek Eğitim Kanunu'nda yapılan değişiklikle, on ve daha fazla işçi çalıştırılan işletmelerde mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumu öğrencisine beceri eğitimi yaptırılacağı hüküm altına alınmıştır. Böylelikle mesleki eğitim kapsamında daha fazla personelin mesleğe hazır hale getirilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bunların ücretlendirilmesi ise yirmi ve üzeri personel çalıştırılan işyerlerinde asgari ücretin %30'undan, yirmiden az işçi çalıştırılan yerlerde asgari ücretin %15'inden, ve her halde aday ve çırağın yaşına uygun asgari ücretin %30'undan aşağı ücret ödenemeyeceği 3308 sy. Meslek Eğitim Kanununda belirtilmiştir.

- 4447 sayılı Kanuna eklenen geçici 10. madde ile 31.12.2015 tarihine kadar işe alınacaklar için işverenlere sigorta prim desteği getirilmiştir. Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren özel sektör işverenlerince işe alınan ve fiilen çalıştırılanların; işe alındıkları tarihten önceki altı aya ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalılar dışında olmaları, aynı döneme ilişkin işe alındıkları işyerinden bildirilen ve hizmet belgelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları koşuluyla işveren hissesi işsizlik sigortası fonundan karşılanacaktır. Yine aynı kanuna eklenen 7. ve 9. geçici maddelerle yeni işe alınan sigortalılarla, genç ve kadın istihdamına yönelik teşviklerden yararlananların diğer teşviklerden de yararlanabilecekleri belirtilmiştir.

? Trafik kazaları sebebiyle üniversitelere bağlı hastaneler ve diğer bütün resmi ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarının sundukları sağlık hizmet bedelleri, kazazedenin sosyal güvencesine bakılmaksızın Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanmasına karar verilerek böylece sosyal adaletin yerine getirilmesine çalışılmıştır.

- 6111 sayılı Kanununun 58. maddesiyle getirilen değişiklikle, yabancı plakalı araçların Türkiye'de geçerli sigortalı yoksa bunlar için zorunlu mali sorumluluk sigortası Türkiye sınırına girişlerinde yaptırılması hüküm altına alınmıştır.

- Belediyelerin kendi bütçesiyle kurdukları elektronik sistemlerin, Emniyet Genel Müdürlüğü'nce kullanılması halinde aylık dönemler halinde, yapılan tespite dayanılarak kesilen idari para cezalarının %30'u oranındaki tutar, izleyen ayın sonuna kadar Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesinden ilgili belediyelere ödenir.

- Vergi levhasının alınması zorunluluğu bulunmakla birlikte değişiklik yapılarak vergi levhasının asılması zorunluluğu kaldırılmıştır.

ISSN: 1305-7561 Yıl: 21 • Sayı: 179 • Mayıs 2011 • İZMİR BAROSU BÜLTENİ ÖZEL EKİ

Sahibi: İzmir Barosu Adına Başkan Av. Sema PEKDAŞ

Yazı İşleri Müdürü: Av. Haşim ÖZTÜRK

Yönetim Yeri: 1456 Sokak No:14 35220 Alsancak / İZMİR

Tel: 0232 463 00 14 • Faks: 0232 463 66 74

e-posta: yayin.kurul@gmail.com • **web site:** www.izmirbarosu.org.tr

Basım Hazırlık: Egetan Bas. Yay. Ltd. Şti. - Tel: 0232 421 08 96

Baskı ve Cilt: Dilan Matbaası/Gökhan Baki - 1456 Sokak No: 23/A Alsancak-İzmir • Tel: 0232 421 86 33

Basıldığı Tarih: 13 Mayıs 2011